

KALAJOEN KAUPUNKI

Torvenkylän tuulivoima-alueen osayleiskaava

EHDOTUSVAIHEEN LAUSUNNOT JA MUISTUTUKSET SEKÄ NIIHIN LAADITUT VASTINEET

Torvenkylän tuulivoima-alueen osayleiskaavaehdotus päivämäärällä 25.11.2016 on ollut yleisesti nähtävillä 22.12.2016–20.1.2017 välisenä aikana.

Seuraavaan on kirjattu ehdotusvaiheen lausunnot (9 kpl) ja muistutukset (6 + 1 kpl).

LAUSUNNOT:

1. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus, alueidenkäyttöryhmän päällikkö Taina Törmikoski, alueidenkäytönasiantuntija Touko Linjama 20.1.2017

Taustaa

Torvenkylän tuulivoima-alueen osayleiskaavan alue sijoittuu noin 16 km Kalajoen keskustasta lounaaseen. Himangan keskusta sijaitsee kaava-alueen lounaispuolella lähimmillään noin 8 km etäisyydellä. Kaavan valmisteluvaihe ja ympäristövaikutusten arviointi (YVA) on tehty yhdessä hankealueen eteläpuolelle sijoittuvan Kokkokankaan tuulivoimapuiston kanssa. Kaavaehdotusvaiheessa Kokkokankaan ja Torvenkylän osayleiskaavat on eriytetty erillisiksi kaavaprosesseiksi. Myös kaava-alueiden laajuus ja sisältö on muuttunut.

ELY-keskus on lausunut Kokkokankaan ja Torvenkylän tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnoksesta 17.11.2015. Kaavahankkeista on järjestetty työneuvottelu 22.3.2016 ja viranomaisneuvottelu 6.9.2016. Ely-keskus on lausunut Kokkokankaan tuulivoimaosayleiskaavasta 24.11.2016.

ELY-keskuksen lausunto:

Alueelle laadittu osayleiskaavaehdotus mahdollistaa enintään 8 tuulivoimalan toteuttamisen kaava-alueelle. Kaavaselostuksen mukaan suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on 2,4 – 5 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus voi kaavan määräyksen mukaan olla enintään 210 metriä ja enintään 235 metriä merenpinnan yläpuolella. Kaava on tarkoitettu laatia maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukaisena kaavana, jolloin kaavaa voidaan käyttää suoraan tuulivoimaloiden rakennusluvan perusteena.

ELY-keskus on luonnosvaiheen lausunnossaan tuonut esille, että kaavaluonnoksen mukainen ratkaisu, joka sisälsi Torvenkylän ja Kokkokankaan tuulivoima-alueet, poikkeaa Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavasta. Vastineessa on tuotu esille kaavatilanteesta ja kaavaratkaisussa tapahtuneet muutokset, kuten voimaloiden määrän vähentyminen. Kaava-asiakirjoissa on tuotu esille hankkeen sijoittuminen suhteessa Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa osoitettuihin tuulivoima-alueisiin ja kaavaselostuksessa on arvioitu suhdetta maakuntakaavoitukseen. Maakuntavaltuusto on hyväksynyt Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan 7.12.2016.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on valmistellut selvityksen tuulivoimarakentamisen vaikutuksista muuttolinnustoon 3. vaihemaakuntakaavan laatimista varten. Laadittu selvitys on tuotu esille Torvenkylän kaava-

asiakirjoissa. ELY-keskus toteaa, että se voi ottaa kantaa laadittuun selvitykseen ja selvityksen huomioimiseen maakuntakaavatyössä vasta 3. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta annettavassa lausunnossa. Lisäksi Torvenkylän kaavahankkeen yhteydessä on laadittu selvitys Torvenkylän ja Pohjois-Pohjanmaan tuulivoima-alueiden yhteisvaikutuksista (Ramboll, 11.7.2016). Selvitysten tulokset on tuotu esille kaava-asiakirjoissa ja todettu samansuuntaisiksi. Laadittujen selvitysten perusteella Torvenkylän hankkeella ei yksistään ole arvioitu olevan merkittäviä populaatiotason vaikutuksia linnustoon.

Kaavaselostuksessa on arvioitu maisemallisia vaikutuksia ja vaikutusten arviointia on näiltä osin päivitetty. Kaavaselostusta on myös täydennetty ihmisten elinkeinoihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin osalta.

Kaavaratkaisun vaikutukset maakunnallisesti arvokkaaseen Himankakylän raittiin ja kalasatamaan on arvioitu kaavaselostuksessa kohtalaisiksi/merkittäviksi Himankakylän raitin osalta. Kalasataman alueen itä-osaan kohdistuvat vaikutukset on arvioitu selkeästi vähäisemmiksi. Vastineissa on tuotu esille voimaloiden vähentäminen. Torvenkylän osalta kaavaluonnos- ja YVA-vaiheesta on yksi voimala poistettu. Maisemallisiin vaikutuksiin vaikuttavat myös Kokkokankaan alueen voimaloiden vähentyminen. ELY-keskus on kaavaohjauksessaan (neuvottelu 6.9.2016) tuonut esille harkittavaksi sen, olisiko maisemallisia vaikutuksia vielä vähennettävissä erityisesti Himankakylän kulttuuriympäristön suuntaan.

Kaavan laatijan vastine:

Voimaloiden vähentäminen ehdotusvaiheessa esitetystä ei ole katsottu olevan teknis-taloudellisesti perusteltua. Lausunto ei aiheuta muutoksia kaavaan.

2. Museovirasto, yli-intendentti Pirjo Uino ja intendentti Kaarlo Katiskoski 9.1.2017

Kalajoen kaupunki on pyytänyt Museovirastolta lausuntoa liittyen Kalajoen Torvenkylän tuulivoimala-alueen osayleiskaavaehdotukseen, josta Museovirasto antaa lausunnon arkeologisen kulttuuriperinnön suojelun osalta.

Museovirasto on antanut sekä Kokkokankaan että Torvenkylän tuulivoima-alueiden hankkeita koskevia lausuntoja aiemmissa YVA- tai kaavoitusvaiheissa 30.9.2014 ja 13.8.2015 (Dnro 247/05.02.01/2014) Pohjois-Pohjanmaan ELY:lle liittyen ympäristövaikutusten arviointiin (POPELY 1660/2014) sekä Kalajoen kaupungille 5.12.2014 ja 14.8.2015 (Dnro MV/534/05.02.00/2014) osayleiskaavaan sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS) liittyen.

Kaavaehdotuksessa on päädytty ratkaisuun, jossa aiemmin yhdessä käsitellyt tuulivoima-alueet, Kokkokangas ja Torvenkylä, on kaavoitettu erillisinä osayleiskaavoina. Molemmat tuulivoimala-alueet ovat ehdotuksessa supistuneet sekä alueellisesti että voimaloiden lukumäärän osalta kaavan luonnosvaiheesta osoitetusta. Aiempi pohjoisin voimalapaikka on poistettu Torvenkylän kaavaehdotuksesta.

Tuulivoimaloiden arkeologisessa inventoinnissa ei Torvenkylän alueelta paikannettu muinaisjäännöskohteita. Kaava-alueen ulkopuoliset lähimmät muinaisjäännös- ja kulttuuriperintökohteet voidaan arvioida vähemmän merkittäviksi ja myös voimaloiden aiheuttamat maisemalliset vaikutukset näihin vähäisiksi. Torvenkylän osayleiskaavan luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset ovat sellaisia, että tehdyt arkeologiset selvitykset ovat edelleen riittäväksi katsottavia.

Museovirastolla ei ole huomautettavaa Torvenkylän tuulivoima-alueen osayleiskaavaehdotuksesta. Rakennetun ympäristön ja maiseman osalta kaavaehdotuksen arvioija on Pohjois-Pohjanmaan museo.

Kaavan laatijan vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi eikä se aiheuta toimenpiteitä kaavaan.

3. Pohjois-Pohjanmaan museo, kulttuuriperintötyön johtaja Pasi Kovalainen ja rakennustutkija Juhani Turpeinen 18.1.2017

Kalajoen kaupunki on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museolta lausuntoa Torvenkylän tuulivoima-alueen osayleiskaavan ehdotuksesta. Torvenkylän Tuulivoima Oy / Smart Windpower Oy suunnittelevat enintään kahdeksasta tuulivoimalasta koostuvaa Torvenkylän tuulivoima-aluetta Kalajoelle entisen Himangan kunnan alueelle. Suunnittelualue sijaitsee valtatie 8 sekä Torvenkyläntien välisellä alueella. Kalajoen keskus-

taan on suunnittelualueelta matkaa noin 16 km ja Himangan keskusta noin 8 km. Suunnittelualueen laajuus on noin 3,4 km².

Torvenkylän tuulivoimapuiston alueelle on mahdollista rakentaa 8 kpl kokonaiskorkeudeltaan enintään 210 metristä tuulivoimalaa, joiden yksikköteho tulee olemaan 2,4 – 5 MW:n välillä. Tuulivoimalan tornin korkeus on noin 115–145 metriä ja lavan pituus noin 57-75 metriä. Torvenkylän tuulivoima-alue liitetään noin 3 km etäisyydellä olevaan Fingridin kantaverkkoon Anturakankaantien ja Kurun-Potinojantien alle rakennettavan maakaapelin kautta.

Torvenkylän tuulivoima-alueen ympäristövaikutusten arviointiselvitys (YVA) on tehty yhdessä Kokkokankaan tuulivoima-alueen kanssa (Ramboll 28.5.2015).

Torvenkylän tuulivoimapuiston suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita tai rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Lähimmät hankkeen vaikutusalueella sijaitsevat valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt ovat Pohjanmaan rantatie (Alajoentien osuus) noin 1,3 km hankealueesta ja Raumankarin vanha asutus ja Himangan kirkko noin 7,4 km etäisyydellä hankealueesta. Näkyvyysanalyysin mukaan Torvenkylän tuulivoimaloiden maisemalliset vaikutukset niiden osalta ovat vähäiset.

Maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi luokiteltu Himankakylän raitti ja kalasatama sijaitsevat lähimmillään noin 1,2 km etäisyydellä Torvenkylän tuulivoimapuiston hankealueesta. Näkyvyysanalyysin mukaan Torvenkylän tuulivoimalat tulevat näkymään selkeästi ja lukumääräisesti kaikkine voimaloineen arvokkaan aluekokonaisuuden keski- ja itäosiin. Heikentävät maisemavaikutukset Himankakylän raitille arvioidaan merkittäviksi. Maisemallisten haittavaikutusten lieventämiseksi Pohjois-Pohjanmaan museo esittää Torvenkylän alueelle suunniteltavien tuulivoimaloiden osalle matalinta mahdollista tornikorkeutta.

Kaavan laatijan vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi eikä se aiheuta toimenpiteitä kaavaan.

4. Jokilaaksojen pelastuslaitos, paloinsinööri Pentti Ukkola 2.1.2017

Tuulivoima-alue sijoittuu vt 8 itäpuolelle Torvenkyläntien ja Hirvijärven väliselle alueelle. Kaava mahdollistaa enintään kahdeksan tuulivoimalan sijoittamisen alueelle. Jokilaaksojen pelastuslaitos on tutustunut edellä mainittuun tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotukseen ja lausuu seuraavaa:

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston Turvallisuuspalvelut -ryhmä asetti syyskuun 2013 kokouksessa työryhmän selvittämään tuulivoimaloita koskevia ohjeita ja suosituksia. Tapahtuneissa onnettomuuksissa tuulivoimaloiden lavan osia on voinut lentää jopa 500 m päähän ja normaalitoiminnassakin lavoista irtoavat jäät voivat aiheuttaa pudotessaan vaaraa ihmisille. Tuulivoimalan konehuonepaloa ei ole mahdollista sammuttaa pelastustoimen toimenpitein ja palavat putoavat osat aiheuttavat mm. maastopalojen vaaran kuivana aikana. Lisäksi tuulivoimaloiden palo tai rikkoontuminen saattaa aiheuttaa vaarallisten aineiden vuotoja ympäristöön.

Työryhmän selvityksen perusteella Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto suosittaa palo- ja henkilöturvallisuuden osalta kaavalausunnoissa yli 1 MW tuulivoimaloilla 600 metrin turvaetäisyyttä asutukseen sekä vaarallisten aineiden laitoksiin ja varastoihin, ellei tuulivoimalalle laadittu vaaranarviointi edellytä tätä pienempää tai suurempaa etäisyyttä.

Hankealue sijaitsee IV-riskiluokan alueella. Kyseessä oleva hankealue saavutettaneen min 30 minuutissa hankealueen sisäisen tiestön kunnosta riippuen. Edellä mainittu tulisi ottaa huomioon kohteen omatoimisessa varautumisessa ja hankealueille tehtävissä turvallisuusselvityksissä ja toimintaohjeissa.

Kaavan laatijan vastine:

Pelastuslaitoksen kumppanuusverkoston suositus 600 metrin turvaetäisyydestä asutukseen ja vaarallisten aineiden laitoksiin on huomioitu kaavaratkaisussa. Lausunto merkitään tiedoksi eikä se aiheuta toimenpiteitä kaavaan. Suositukset turvallisuusselvityksestä ja toimintaohjeesta merkitään tiedoksi, joskaan ne eivät ole kaavaprosessiin kuuluva asia.

5. Puolustusvoimat, 3. Logistiikkarykmentti, Esikunta, Rykmentin komentaja eversti Pekka Airaksinen ja Esikuntapäällikkö everstilutnantti Mauri Etelämäki 9.1.2017

Puolustusvoimien lausunto:

Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Kaavaluonnokseen on merkitty kaavamääräys, jonka mukaan **ennen tuulivoimalan rakennusluvan myöntämistä pitää hankkeella olla Puolustusvoimien hyväksyntä**. Puolustusvoimat edellyttää, että määräystä ei kirjata pelkäksi lausuntopyyntövelvoitteeksi, koska se ei riittävästi turvaamaan puolustusvoimien etuja.

Puolustusvoimat toteaa 2. viiteasiakirjan lausunnossaan, että Puolustusvoimat ei vastusta suunnitellun mukaisten (12 kpl, 220 m) tuulivoimaloiden rakentamista Kalajoen Torvenkylän alueelle. Lisäksi on hyväksytty 1. viiteasiakirjalla 1 kpl tuulivoimaloita.

Jos toteutettavien tuulivoimaloiden koko (suurempi, korkeus > 10 m), määrä (enemmän) tai sijoittelu poikkeaa (> 100 m) niistä tiedoista, joilla Puolustusvoimat (Pääesikunnan operatiivinen osasto) on antanut lausunnon hankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä, tulee hankkeelle saada Pääesikunnalta uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista. Myös tapauksessa, jossa muutokset ovat pienemmät kuin yllä on esitetty, pyydetään muutoksista tiedottamaan Pääesikunnan operatiivista osastoa.

Tuulivoimaloista tulee aina pyytää Pääesikunnan lausunto hyvissä ajoin ennen rakennushankkeen toteuttamista. Pääesikunnan operatiivisen osaston yhteyshenkilönä toimii Jussi Karhila puh. 0299 800 (puolustusvoimien vaihe). Lisätiedot osoitteesta: tuulivoimalausunnot@mil.fi.

Kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyen on pyydettävä lausunnot puolustusvoimien lisäksi myös Suomen Turvallisuusverkko Oy: ltä, osoitteesta asiakaspalvelu.stuve@erillisverkot.fi.

Jatkotyö:

Rakennus- ym. töitä tehdessä tulee huomioida alueella ja läheisyydessä mahdollisesti kulkevat puolustusvoimien kaapelilinjat. Mahdollisten kaapelilinjojen sijainti tulee selvittää hyvissä ajoin, vähintään kymmenen (10) työpäivää ennen aiottua rakentamista. Puolustusvoimien kaapelinäytöt tilataan Johtotieto Oy:ltä, Seutulantie 3-5 B, 0410 Järvenpää, p. 080012600, sähköposti: info@johtotieto.fi

Kaavoituksesta mahdollisesti aiheutuvien olemassa olevien kaapelireittien siirtojen, kaapeleiden rakentamisen aikaisten suojaamisen tai muiden muutosten osalta kustannukset on kohdennettava muutoksen aiheuttajalle.

Koska kuntakaavoilla ja rakennus-/toimenpideluvilla voidaan joskus ratkaista yksittäisiä tuulivoimalakohteita, Puolustusvoimat esittää, että Kalajoen kaupunki lisäisi laadittavaan kunnalliseen rakennusjärjestykseen ja tarvittavilta osin muihin yleiskaavoihin seuraavat lauseet: "Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista tuulivoimaloista tulee aina pyytää erillinen lausunto Pääesikunnalta koko kunnan alueella. Yksittäisiä alle 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeita pientuulivoimaloita saa rakentaa, mikäli ne eivät rajoitu puolustusvoimien vakituisessa käytössä oleviin alueisiin."

Tutkavaikutuksien selvittämistarpeesta ja tuulivoimalahankkeiden hyväksyttävyydestä Puolustusvoimien kannalta vastaa Pääesikunta, joten niitä koskevat lausuntopyyntöt tulee toimittaa osoitteella: kirjaamo.pe@mil.fi tai Pääesikunta, PL 919, 00131 Helsinki. Lausuntopyyntölomake osoitteessa www.puolustusvoimat.fi.

Kaavan laatijan vastine:

Tämän kaavaehdotuksesta saadun Puolustusvoimien lausunnon jälkeen Puolustusvoimat on antanut uuden päivitetyn lausunnon Torvenkylän tuulivoimahankkeesta (AN844 17.1.2017), joka perustuu kaavaehdotuksen mukaiseen 8 voimalan sijoitussuunnitelmaan. Lausunnon mukaan Puolustusvoimat ei vastusta suunnitelman mukaisten tuulivoimaloiden määrän muutosta ja paikanvaihtoa Kalajoen Torvenkylän tuulivoimahankkeessa.

Kaavan tekstimääräys Puolustusvoimien hyväksynnästä oli sijoitettu Kalajoen kaupungin kaavamerkintäperiaatteiden mukaisesti kaavaehdotuksessa osaksi koko puistoa käsittävä osa-alueen rajausta koskevaa tekstiä. Kalajoen kaupunki on käyttänyt samaa teksti- ja merkintäperiaatetta kaikissa tuulivoimakaavoissa, joten sitä ei ole syytä perusteetta muuttaa. Torvenkylän kaavaa on ehdotusvaiheen nähtävillä olon jälkeen kuitenkin muutettu Puolustusvoimia koskeneen tekstimääräyksen osalta johtuen Turun hallinto-oikeuden päätöksestä eräässä tuulivoimayleiskaavassa (päättös nro 16/0277/1): Hallinto-oikeuden mukaan yleiskaavaan ei voida liittää kaavamääräystä, joka tosiasiallisesti merkitsee sitä,

että kaavan salliman tuulivoimarakentamisen toimintaedellytykset ratkaistaan vasta voimaloiden rakennuslupamenettelyssä. Tämän vuoksi Torvenkylän kaavaehdotuksen tor -merkinnässä ollut lause "ennen tuulivoimalan rakennusluvan myöntämistä pitää hankkeella olla Puolustusvoimien hyväksyntä" on poistettu. Puolustusvoimille annetaan mahdollisuus lausua kaavamääräyksen poistosta, koska kaava on jo ollut ehdotuksena nähtävillä, mutta kaavasta ei tarvitse järjestää julkista kuulemistä, koska muutos koskee vain Puolustusvoimien toimintaa ja koska Torvenkylän hankkeella on jo Puolustusvoimien hyväksyntä.

Ennen tuulivoimaloiden rakennustöiden aloittamista selvitetään lausunnon esityksen mukaisesti Puolustusvoimien kaapelilinjat alueella. Alueen toteuttaja vastaa mahdollisista siirtokustannuksista rakennustöiden yhteydessä.

Lausunnon esitys kaupungin rakennusjärjestykseen ja muihin yleiskaavoihin lisättävästä tekstistä (yksittäisten tuulivoimaloiden lausuntopyyntöistä Pääesikunnalta) ei ole tässä kaavahankkeessa käsiteltävä asia, joskin esitys menee lausunnon myötä tiedoksi eteenpäin.

6. Digita Oy, johtaja Henri Viljasjärvi 23.1.2017

Smart Windpower Oy suunnittelee Torvenkyläntien ja Hirvijärven väliselle alueelle enintään 8 tuulivoimalan rakentamista. Kalajoen kaupunki on antanut mahdollisuuden lausua suunnitellut tuulipuiston arvioituista vaikutuksista Digitan maanpäällisten tv-lähetysten näkyvyyteen.

Digita toteaa, että tuulipuistot aiheuttavat useimmiten merkittävää haittaa antenni- tv:n vastaanottoon, ennen kaikkea puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Lisäksi tuulivoimalat voivat sijaita Digitan käyttämien radiolinkkijänteiden edessä, jolloin tiedonsiirto lähetysasemille katkeaa. Vastaanotto- ja linkkijänneongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa.

Tämän vuoksi on tärkeää tutkia mahdolliset antenni-tv:n näkyvyyskatvealueet sekä Digitan tiedonsiirron linkkijänteiden sijainti.

Koska kyseiset selvitykset puuttuvat esitetystä hankevastaavan materiaaleista, esitämme, että ennen kuin osayleiskaavaehdotus hyväksytään:

- alueilta tehdään tv-näkyvyysalue- ja linkkijännetutkimukset ja ne liitetään taustaselvitysmateriaaleihin;
- mikäli selvitykset osoittavat antenni-tv:n vastaanotossa häiriöalueita, niin hankevastaavan on esitettävä suunnitelma valtakunnallisen radio- ja tv-verkon häiriöiden poistamiseksi; ja
- täsmennetään, että hanketoimija häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden korjaamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnässään (LiVM 10/2014 vp – HE 221/2013 vp) todennut, että tuulivoimahäiriössä häiriönaiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista. Valiokunta on jo aiemmin katsonut, että tämän kaltaisen aiheuttaja vastaa -periaatteen tulisi olla yleisemminkin taajuuksien häiriöiden yhteydessä noudatettava lähtökohta.

Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattorin velvollisuuksiin ei kuulu mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden korjaaminen. Näin ollen hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden korjaamisesta aiheutuvista kustannuksista. Ilman näitä ei hankkeelle tule myöntää rakennuslupia.

Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Lisäksi Digita toteaa, että tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden hoitamisessa ei valitettavasti ole alalle syntynyt yleisiä käytäntöjä. Tuulivoimaloiden aiheuttamat häiriöt voivat pahimmillaan estää kokonaan antenni-tv -signaalin vastaanoton. Erityisesti tilanteessa, jossa olemassa olevan tv- ja radiolähetysaseman lähistölle sijoitetaan että tv-signaalin eteneminen estyy kokonaan.

Sen vuoksi onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Ellei näin tehdä, riskinä on, että tuulivoimaloiden roottoreiden kotita-

louksien tv -vastaanotolle aiheuttamat häiriöt jäävät korjaamatta ja kotitalouksien kärsittäviksi. Tästä on jo olemassa valitettavia esimerkkejä (esim. Pori Peitto). Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehtimaan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, ettei häiriöitä kotitalouksien antenni-tv:n vastaanotolle aiheudu. Viranomaisten tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakkosuunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä tv-vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Antenni-tv -lähetyksiä käytetään myös vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv -vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutuksien arvioinnissa.

Kaavan laatijan vastine:

Torvenkylän tuulivoimapuiston osalta on jo tehty yhteistyötä Digita Networks Oy:n kanssa ja osapuolet ovat keskustelleet siitä, millaisia vaihtoehtoisia menetelmiä on tv-häiriöiden poistamiseksi tai estämiseksi. Torvenkylän tuulivoimapuisto on mitannut tv-signaalin nykytason Haapaveden, Kruunupyyn ja Kalajoki Rahvon lähetyksasemille. Signaalin mittaukset on tehty Digita Networks Oy:ltä saadun karttakuvan alueelle, mutta myös mahdollisen vaikutusalueen ulkopuolelle. TV-signaalin mitauspaikkoja on ollut yhteensä 12, joista kauimmaisesta aina Hiekkasärkien raviradan läheisyydestä. Mittauksista on tehty palvelun toimittajan mittauspöytäkirja "Torvenkylän tv-signaalimittaukset 2015-02-17.pdf". Tuulivoimatoimija tulee tekemään vaikutusalueella ja sen ulkopuolella uudet signaalimittaukset tuulivoimaloiden rakentamisen jälkeen.

7. Fingrid, projektipäällikkö Mika Penttilä 19.1.2017

Kiitämme lausuntopyynnöstä. Olemme lausuneet kaavan edellisistä vaiheista 18.2.2014, 15.8.2015 ja YVA-ohjelmasta 6.10.2014.

Kiinnitimme huomiota siihen, että aiemmissa Fingridin tiedoissa olevissa suunnitelmissa tuulivoima-alueen sähköasema on sijoitettu Fingridin 110+400 kV voimajohdon Hirvisuo-Jylkkä varteen. Osayleiskaavaehdotuksessa se on kuitenkin esitetty hankealueen sisällä. Aseman sijaintia tulee vielä täsmentää.

Tuulivoimapuiston liityntä sähköverkkoon vaatii lisäselvityksiä yhteistyössä Fingridin kanssa. Alueen muiden tuulivoimahankkeiden sähköverkkoon liittäminen saattaa vaikuttaa tämän tuulivoima-alueen liityntäratkaisuun. Fingridin voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 2 § tarkoittamia voimajohtoja. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Pyydämme lähettämään meille tietoa kaavan etenemisestä. Tätä kaavoitusasiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230. Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnon mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI

Kaavan laatijan vastine:

Torvenkylän kaavaluonnosvaihe oli yhteinen viereisen Kokkokankaan tuulivoimahankkeen kanssa. Kaavaluonnosvaiheen jälkeen hankkeet erkanivat omiksi kaavoikseen ja molemmat kaava-alueet supistuivat. Torvenkylän tuulivoima-alueen sähköverkkoon liittyminen on luonnosvaiheesta saakka esitetty toteutettavaksi joko suoraan varsiliittymällä kantaverkkoon tai kantaverkon yhteyteen rakennettavalla sähköasemalla.

Sähkönsiirto Torvenkylän tuulipuistoalueelta Fingridin kantaverkon 110kV:n linjaan tapahtuisi keskijännitteisellä maakaapelilla. Maakaapelin pituus tuulipuistoalueelta Fingridin kantaverkon yhteyteen rakennettavaan erilliseen sähköasemaan on noin 3,5 km. Tuulivoimatoimijalla on erilliset maanvuokraussopimukset maakaapelireitin ja sähköaseman paikalle. Kaava-alueella oleva sähköaseman paikka on vaihtoehtoinen paikka, josta on keskusteltu Fingridin edustajien tapaamisessa 27.1.2017.

8. Verkko Korpela Oy, verkkopäällikkö Ilpo Karsikas 27.12.2016

Tuulipuiston ja uusien voimajohtojen rakennuttajan tulee kustantaa kaikki hankkeesta Verkko Korpela Oy:n sähkönjakeluverkkoon aiheutuvat muutokset. Verkko Korpela Oy:n jakelualueelle rakennettavaa uutta sähköntuotantolaitoksen voima- tai liittymisjohtoa voidaan käyttää ainoastaan lausuntopyyntöissä mainitun tuulivoimatuotannon käyttöön, ellei Verkko Korpela Oy:n kanssa toisin kirjallisesti sovita. Sähkönjakeluverkot alueella rakentaa ainoastaan Verkko Korpela Oy.

Kaavan laatijan vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi eikä se aiheuta toimenpiteitä kaavaan.

9. Keski-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry, puheenjohtaja Juhani Hannila ja taloudenhoitaja Kari Koivumäki 17.1.2017

Torvenkylän tuulivoima osayleiskaavaehdotus on nähtävillä 20.1.2017. Tarkoituksena on sijoittaa 8 tuulivoimalaa Himangan Torvenkylän alueelle 8-tien ja Pahkalan-Torvenkylän kylien väliselle alueelle. Alue sijoittuu noin 5 km etäisyydelle rannikosta Himangan Tomujoen ja Kalajoen Pitkäsenkylän väliselle alueelle. Kyseiset peltoaukeat ovat Keski-Pohjanmaan tärkeimpiä hanhien, joutsenten ja kurkien keväisiä keraantymisalueita. Parhaimmillaan alueilla lepäilee tuhansia lintuja, jotka myös liikkuvat kevään etenemisestä riippuen alueiden välillä molempiin suuntiin.

Tuulivoima-alue sijoittuu rannikon kapeaan muuttokäytävään, joka on muuton pullonkaula-alue. Tämä on todettu myös tuulivoimapuiston linnustoselvityksessä. Tuulivoimaa ei lähtökohtaisesti tule sijoittaa muuttokäytävään. Tuulivoimalat aiheuttavat merkittävän törmäysriskin alueen kautta muuttaville isoille linnuille (hanhet, joutsenet ja kurjet) erityisesti keväisin. Alueella liikkuu säännöllisesti ympäri vuoden merikotkia, jotka liikkuvat kapeassa rannikkovyöhykkeessä ja laji on myös pesinyt alueella. Merikotka on erityisen altis törmäyksille tuulivoimaloihin käyttäytymisensä vuoksi. Laji kaartelee törmäyskorkeudella, liikkuu rannikkolinjassa ympäri vuoden, merikotkan poikaset liikkuvat pesimäreviirillään usean kuukauden ajan ja altistuvat siksi törmäyksille. Alueen läheisyydessä pesii merikotkia ja uusien pesäpaikkojen syntyminen rannikon läheisyyteen on erittäin todennäköistä.

Yleiskaavaselostus vähättelee linnustovaikutuksia ja esimerkiksi lause "Kesällä 2016 lintuharrastajan tekemä havainto merikotkan pesästä noin 5 km etäisyydellä Torvenkylän hankealueesta on suojaetäisyytenä riittävä, eikä tuulivoima-alueen toteuttamisella ole suorita vaikutuksia merikotkan pesintään" on epämääräinen. Vaikka tuulivoimaloilla ei olisikaan vaikutuksia juuri kyseisen merikotkan pesintään, on sillä vaikutuksia alueella, muuton runsaana esiintyvään merikotkaan Merikotka on pesinyt lähivuosien aikana alueella, mikä osoittaa sen olevan potentiaalista pesimäaluetta. Alueella tehtyjen monien havaintojen perusteella ei voi sulkea pois mahdollisuutta, että merikotkia pesii lähempänä aluetta. Kaikki pesäpaikat eivät ole tiedossa.

Torvenkylän tuulivoima-alue on Pohjois-Pohjanmaan tuulivoimaosayleiskaavan vastainen. Aluetta ei ole osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi. Samasta syystä (merkittävä isojen lintujen muuttokäytävä ja törmäysriski) Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa jätettiin vahvistamatta kaksi tuulivoimaaluetta Kalajoen pohjoispuolella (Mäkikangas tv-334 ja Jokela tv-337) Torvenkylän suunniteltu alue on samassa muuttokäytävässä, jossa muutto ajoittain tiivistyy kapeaan 5-10 km rintamaan rannikosta sisämaahan. Torvenkylän alue ei sovellu tuulivoimatuotantoon sen muuttolinnustolle ja suurille petolinnulle aiheuttaman merkittävän törmäysriskin vuoksi ja kaavaa ei tule vahvistaa. Keski-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys pitää tuulienergiaa hyvänä ja päästöjä vähentävänä energiamuotona, mutta tuulivoimatuotanto tulee suunnitella alueille, jossa vältetään aiheettomat riskit muuttolinnustolle ja alueella esiintyville kookkaille petolinnuille. Tällaisia alueita ovat pääosin esimerkiksi maakuntakaavassa osoitetut tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet.

Hankkeen yhteisvaikutuksia muiden rakennettujen tai suunnitteilla olevien tuulivoima-alueiden kanssa on selvitetty puutteellisesti. Yhteisvaikutusten selvittäminen on erityisen tärkeää Pohjanlahden muuttolintujen tärkeimmässä muuttokäytävässä.

Kaavan laatijan vastine:

Torvenkylän tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotus perustuu lukuisiin selvityksiin ja hankkeesta yhdessä Kokkokankaan tuulivoimapuiston kanssa laadittuun ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA), jossa vaikutuksia on tarkasteltu laajasti mm. linnuston osalta. Molempien tuulivoima-alueiden voimalamäärä on vähentynyt YVA- ja kaavaprosessin aikana oleellisesti. Voimalamäärien vähennyksillä on vastattu tarpeeseen minimoida haitallisten vaikutusten syntymistä.

*Torvenkylän ja Kokkokankaan tuulivoima-alueiden pesimä- ja muuttolinnustoa on selvitetty vuosina 2013–2014 ja 2016 arvostettujen asiantuntijoiden toimesta. Viimeisin selvitys on tehty nimenomaan muuttolinnuston yhteisvaikutuksista (Torvenkylän ja Pohjois-Pohjanmaan tuulivoima-alueiden yhteisvaikutukset muuttolinnustoon, 11.7.2016). Selvitysten perusteella estettä Torvenkylän tuulivoima-alueen toteuttamiselle ei ole. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavaa varten vuoden 2016 lopussa valmistunut **Tuulivoimarakentamisen vaikutukset muuttolinnustoon Pohjois-Pohjanmaalla** -selvitys toteaa, että toteutettujen ja vireillä olevien hankkeiden lisäksi uusia tuulivoimahankkeita ei ole syytä muuttolinnuston pääreiteille osoittaa. Koska Torvenkylän tuulivoimahanke on ollut jo pitkään vireillä, ei sen toteuttamiselle ole maakuntakaavatason selvityksessäkään nähty estettä.*

Torvenkylän tuulivoima-alueen osayleiskaava perustuu kattaviin ja riittäviin asiantuntijaselvityksiin linnustosta. Lausunto ei aiheuta muutoksia kaavaan.

MUISTUTUKSET:

1. Torvenkylän kyläyhdistys ry, yhdistyksen puolesta puheenjohtaja Jenni Ekoluoma 13.1.2017 (vuosiluku muistutuksessa 2016)

Esitämme Torvenkylän asukkaiden puolesta suuren huolemme kylää ympäröivien tuulivoima-alueiden rakentamisesta. Kyläämme tulevat uhkaamaan kolmelta eri suunnalta tuulivoimalat: Kokkokankaan tuulivoimalat etelälounaassa, Torvenkylän tuulivoimalat lännessä ja Läntisten tuulivoimalat koillisessa. Siinä on aika paljon maisemahaittaa, meluhaittaa ja välke/valohaittaa yhdelle kylälle jonka rikkaus ovat läheiset metsät. Metsät kylän ympärillä ovat suuressa vapaa-ajan käytössä niin metsässä liikkumisen, marjastamisen, valokuvaamisen kuin myös metsästyksen myötä.

Haluaisimme korostaa että me olemme olleet täällä paljon ennen tuulivoimayhtiöitä. Koemme että tuulivoima-alueiden myötä emme enää asuisi maaseudun rauhassa niin kuin tähän asti, vaan keskellä teollisuusaluetta. Suurteollisuuttahan nämä isot, valtavat tuulivoimalathan edustavat. Niiden paikka ei ole ihmisasutuksen keskellä, ei edes lähitöllä. Tuulivoima-alue tulee myös taatusti rajoittamaan metsien virkistyskäyttöä ja tämä on kohtuutonta. Tästä syystä vetoamme teihin, että ette hyväksyisi tätä Torvenkylän tuulivoima-alueen osayleiskaavaa ja näin ollen antaisitte Torvenkylän asukkaille mahdollisuuden elää edelleen maaseudun rauhassa.

Ohessa läheisten kylien asukkaiden allekirjoittama vetoamus. Alkuperäinen nimilista toimitetaan kaupunginhallitukselle ja kopio kaupunginvaltuustolle (liite 1). Mukana myös adressit.com:n nimilista (liite 2), päivätty 20.1.2017 allekirjoitus: Jenni Ekoluoma.

Liite 1: Vetoamus Kalajoen kaupungin päättäjille 20.1.2016

Me allekirjoittaneet lähikylien asukkaat vaadimme, että Torvenkylän tuulivoimakaavaa ei hyväksytä. Esitämme syvän huolemme lähikylien asukkaiden viihtyisyyden ja turvallisuuden puolesta. Torvenkylän tuulivoima Oy:n tuulivoimalat tulevat liian liki asutusta keskelle kauneinta metsä- ja maalaismaisemaa. Tuulivoimalat tuovat tullessaan myös monenlaisia haittoja joita jopa tällä hetkellä Suomen valtio on tutkimassa (terveysvaikutusten /terveyshaittojen arviointi). Myöskään tuulivoimayhtiöt eivät voi taata asukkaiden turvallisuutta esimerkiksi tulipalotilanteissa. Lisäksi valtion tuulivoimatukea lähivuosille ei ole täysin lyöty lukkoon, joten miksei Kalajoenkin kaupunki ottaisi tuulivoimasioissa mietintätaukoa sekä kuuntelisi kaupungin asukkaiden ja veronmaksajien mielipiteitä. Me kalajokiset teemme Kalajoen, ei tuulivoimalat. Allekirjoittajina 102 lähialueen kyläläistä.

Liite 2: EI Himangan tuulivoimakaavoille (adressit.com)

Adressissa 73 nimeä 20.1.2017 mennessä.

Kalajoen kaupungilla on erittäin myönteinen asenne tuulivoimaa kohtaan, siitä todisteena jo yli 60 tuulivoimalaa pitäjässä. Nyt kaupunki on laajentamassa tuulivoima-alueita myös Himangan puolelle ainakin kahden alueen voimin (Kokkokangas ja Torvenkylä). Kyseisten alueiden kaavoja ei ole vielä hyväksytty joten nyt alkaa olemaan viimeiset hetket käsillä osoittaa päättäjille että kaikkea me kaupunkilaiset emme hyväksy. Allekirjoittamalla tämän adressin osoitat Kalajoen päättäjille, että nyt alkaa olemaan mitta täynnä tuulivoimaloita. Liika on liikaa. Nyt kaikki ketä tämä asia koskee, kaikki himankalaiset ja kalajokiset, varsinkin tuulivoima-alueiden lähikylien asukkaat ja heidän sukulaiset, lomalaiset, entiset himankalaiset, ALLEKIRJOITTAKAA! Ohessa linkkejä Kokkokankaan ja Torvenkylän tuulivoimakaavoihin yms.

Adressin laatija: Torvenkylän kyläyhdistys ry, pj Jenni Ekoluoma ja rahastonhoitaja Maarit Luikku.

Kaavan laatijan vastine:

On totta, että Torvenkylän lähialueelle on suunnitteilla useampia tuulivoimahankkeita. Näistä Läntisen tuulivoimapuistohanke ei ole ollut ehdotuksena nähtävillä, eikä sen lopullisesta toteutumisesta ole tietoa. Alueiden käytöllä, mm. tuulivoimarakentamisella on väistämättä aina vaikutuksia ympäristöön ja ihmisten elinoloihin. Maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteena tai velvoitteena ei ole, että kaavoituksella ei olisi lainkaan vaikutuksia tai että vaikutukset olisivat pelkästään myönteisiä. Oleellista on, etteivät vaikutukset ole maanomistajille tai asukkaille kohtuuttomia (MRL 39 §).

Tuulivoimaloiden rakentaminen muuttaa aina maisemakuvaa. Torvenkylän tuulivoimapuistoon ajateltiin työn alussa, osallistumis- ja arviointisunnitelmaa laadittaessa sijoitettavan 12 tuulivoimalaa. Nähtävillä olleessa kaavaluonnoksessa tuulivoimaloita oli Torvenkylällä 9 ja nähtävillä olleessa kaa-

vaehdotuksessa enää 8 kpl. Suunnittelun kuluessa on voimaloiden määrää siis vähennetty selvästi, ja sitä kautta minimoitu hankkeen maisemallisia häiritseviä vaikutuksia ja kuunneltu alueen asukkaita.

Vuorovaikutus paikallisten asukkaiden kanssa kuuluu Torvenkylän tuulivoimatoimijan perusarvoihin. Hankekehittäjä on sitoutunut maksamaan vuosittaista kylän kehittämisrahaa Torvenkylän tuulivoimaprojektin läheisyydessä oleville kyläyhdistyksille. Hankekehittäjän ja kyläyhdistysten (5kpl) puheenjohtajien välisissä neuvotteluissa loppuvuodesta 2016 on päädytty yhteiseen näkemykseen kylänkehittämisrahan maksun jakoperusteesta. Maksun jakoperuste tulisi perustumaan kylän asukasmäärään ja kylän etäisyyteen Torvenkylän tuulivoiman hankealueesta. Hanketoimijan ja kyläyhdistysten puheenjohtajien kesken on sovittu, että kylänkehittämisrahan sopimukseen palataan sen jälkeen, kun Torvenkylän tuulivoimahanke on saanut lainvoimaisen kaavan.

Torvenkylän tuulivoimapuiston kaavaehdotuksen (8 voimalaa) melumallinnuksen mukaan ulkomelutaso alittaa lähiympäristön kaikkien asuin- ja lomarakennusten kohdalla Valtioneuvoston asetuksen 1107/2015 ulkomelutason päiväohjearvon 45 dB ja yöajan ohjearvon 40 dB. Melutaso on ympäristön asuin- ja lomarakennusten kohdalla suurimmillaan noin 36 dB. Myöskään välke ei ylitä yleisesti käytössä olevaa 8 tunnin vuotuista ohjearvoa (real case) yhdenkään asuin- tai lomarakennuksen kohdalla. Kokkokankaan ja Torvenkylän tuulivoimahankeiden melun ja välkkeen yhteisvaikutuksia on myös mallinnettu. Yhteismallinnuksen mukaan ulkomelutaso Torvenkylällä sijaitsevan lähimmän asuinrakennuksen kohdalla on 33,5 dB, joka alittaa selvästi päivä- ja yöajan ohjearvot. Yhteisvälkemallinnuksen mukaan välkettä esiintyisi lähimmässä Torvenkylän asuinrakennuksessa enintään 59 minuuttia vuodessa, mikä on todella vähän (vrt. yleisesti käytössä oleva ohjearvo 8 h/vuosi).

Tuulivoimaloiden terveystaakkojen selvittäminen kuuluu Suomen tuoreen Ilmastostrategian julkaisemisen 24.11.2016 jatkotoimenpiteisiin. Työ- ja elinkeinoministeriö teettää riippumattoman selvityksen tuulivoiman terveys- ja ympäristöhaitoista ennen tuulivoimaloiden tuotantotukea koskevan lain valmistelua. Selvitys valmistuu ja julkaistaneen kesällä 2017. Valtiovallan linjaus ei tarkoita tuulivoimahankeiden keskeyttämistä tai jäädyttämistä, vaan valtioneuvosto pitää tärkeänä tuulivoimahankeiden kehitystyön jatkumista. On selvää, että mikäli valtakunnan tasolle tulee TEM:n selvitysten perusteella uutta ohjeistusta, määräyksiä tai lainsäädäntöä, toimijoiden on ne otettava huomioon keskenään hankkeissaan. Torvenkylän melu- ja välkemallinnukset on tehty voimassa olevien viranomaisohjeistusten mukaan.

Tuulivoima-alue rakentuessaan vaikuttaa jonkin verran alueen virkistyskäyttöön. Rakentamisesta vapaat maa-alueet vähenevät tuulivoimaloiden ja teiden rakentamisen alalta. Tuulivoimalat tulevat muuttamaan ympäristön luonnetta teknisempään suuntaan. Tuulivoimalat itsessään eivät estä alueen virkistyskäyttöä, alueella voi kulkea vapaasti rakentamisen jälkeen ja käyttää aluetta mm. marjastamiseen, sienestämiseen, metsästyseen ja valokuvaamiseen yms.

Tulipalotilanteet ovat kaikessa toiminnassa ennustamattomia poikkeustilanteita. Torvenkylän tuulivoimalat ovat riittävän etäällä yleisistä teistä, asutuksesta sekä lähialueen turkistarhoista tulipalon kannalta. Tuulivoimalan alueella ei myöskään kerääny ihmisiä niin, että alueella olisi suuronnettomuuden vaaraa.

Liitteessä 1 allekirjoituksia on 102 kpl, mikä on noin 17 % Torvenkylän, Himankakylän, Rautialan, Pahkala-Pernun, Pöntiön ja Alajoenmäentien asukasmäärästä. Tämä tulos (hankkeen vastustajien määrä) on merkittävästi alempi kuin YVA-hankkeen aikana tehty kyselytulos, jolloin noin 56 % vastanneista vastusti hanketta. Asukaskyselyjä jaettiin 1194 kpl, joista 314 palautettiin täytettynä, jolloin vastausprosentti oli 26,3 %. Eli YVA-vaiheen kyselyn aikaan Kokkokankaan-Torvenkylän hankkeella oli noin 175 vastustajaa. Hankkeen sosiaalisen hyväksyttävyyden voidaan siis sanoa kasvaneen kaavaprosessin aikana. Lisäksi kokonaisuutena on huomioitava, että tämän muistutuksen ja sen liitteiden allekirjoittajien ohella Torvenkylän kaavahankeelle on vähintään vastaavan laajuista kannatusta: Torvenkylän hankkeessa on yhteensä 90 maanomistajaosallista, joista 89 kanssa hanketoimijalla on maanvuokraussopimukset. Myös viereisen Kokkokankaan tuulivoimahankeeseen osalta maanvuokraussopimukset tehneet maanomistajat kannattavat tuulivoiman rakentamista alueelle. Lisäksi toimijan järjestämällä kyläpäivillä Kotihiiren portissa ja Pahkalan vanhalla kyläkoululla on ollut paikalla useita tuulivoimamyönteisiä kyläläisiä.

Liitteiden 1 ja 2 allekirjoituksissa on 15 % samoja nimiä.

Mielipide ei aiheuta muutoksia kaavaan.

2. Hannu Wähä-Verkkomäki 8.1.2017 (muistuttaja on allekirjoittanut myös muistutuksen liitet 1 ja 2)

Ramboll Oy:n tekemä taustakartoitus Torvenkylän hankkeesta on Rautilan alueella asuvien näkökulmasta puutteellinen ja tarkoituksenhakuinen. Siinä ei oteta lainkaan huomioon alueen asukkaille ja luonnolle aiheutuvia haittoja. Rautilan alueen asukkaat ovat jo aikaisemmin tuoneet päättäjille julki kielteisen suhtautumisensa alueen tuulivoimahankkeisiin (Kokkoneva/Torvenkylä kannanotto 22.11.2016), ja vaatineet että hankkeita ei toteuteta. Taustatutkimus ei käsittele ollenkaan hankkeen vaikutuksia Rautilan alueella vaikka alue on kahden tuulivoima-alueen keskellä. On sanomattakin selvää että juuri tällä alueella kaikki pelättävissä olevat haittavaikutukset ovat pahimpia.

Tutkimuksessa ohitetaan kiinteistöjen arvon aleneminen vetoamalla tutkimustulosten puuttumiseen. Kuitenkin aivan arkisella päättelyllä voi todeta että kiinteistöä ostettaessa tai myytäessä, lähellä sijaitseva tuulivoimala ei ole arvoa kohottava tekijä. Taustatutkimus vähättelee alueen virkistyskäyttöön kohdistuvia haittoja. Mm. alueen metsästysseuran toiminta. Tutkimuksen suhtautuminen luontoon on väärä lähtökohteisesti. Siinä lähdetään energiatuotannon arvoista ja luonto saa muokkautua em. ehtoihin. Joutsenten ja muiden suurten lintujen ikaikaiset muuttoreitit tutkimuksen mukaan, muuttuvat noin vain, muuttuvien olosuhteiden mukaan! Alueen läheisyydessä on useiden eri eläinlajien asuinreviirejä. Useiden eri lepakkolajien ja lento-oravan. Lähistöllä on myös palokärkiä ja taivaanvuohia.

Nykyisen tiedon mukaan tuulivoimalat aiheuttavat myös huomattavia terveydellisiä riskejä. Näitä tutkimuksessa ei käsitellä juuri ollenkaan. Jälleen tutkimus suhtautuu alueen asukkaisiin energiayhtiöiden arvoista lähtien. Em. viitaten vaadin että Kalajoen kaupunki ja päättäjät hylkäävät alueen tuulivoimala hankkeet. Jos alueen tuulivoimala hankkeet toteutetaan niin Kalajoen kaupunki syyllistyy luontoarvojen polkemiseen ja lähidemokratian vähättelyyn.

Kaavan laatijan vastine:

Alueiden käytöllä, mm. tuulivoimarakentamisella on väistämättä aina vaikutuksia ympäristöön ja ihmisten elinoloihin. Maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteena tai velvoitteena ei siis ole, että kaavoituksella ei olisi lainkaan vaikutuksia tai että vaikutukset olisivat pelkästään myönteisiä. Laki ottaa kantaa kuitenkin siihen, ettei yleiskaava saa olla maanomistajalle kohtuuton (MRL 39 §).

Kiinteistöjen arvo määrittyy usean tekijän kautta, eikä tuulivoimaloiden vaikutuksesta kiinteistöjen arvon kehitykseen ole Suomessa vertailutietoa. Arvotukset ovat usein hyvin subjektiivisia, ja siinä missä esimerkiksi valtatie läheisyys on toiselle asukkaalle logistinen sijaintietu saattaa se toiselle asukkaalle olla kielteinen tekijä. Tuulivoimaloiden suhteen on todennäköisesti hieman samoin. Korkein hallinto-oikeus on kuitenkin todennut, ettei tuulivoimaloiden mahdollista vaikutusta kiinteistöjen arvoon tuulivoimapuiston ulkopuolisilla alueilla voidaan katsoa kohtuuttomaksi haitaksi.

Torvenkylän tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotus perustuu lukuisiin selvityksiin ja hankkeesta yhdessä Kokkokankaan tuulivoimapuiston kanssa laadittuun ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA), jossa vaikutuksia on tarkasteltu laajasti mm. rakennettuun ympäristöön, luontoon, kulttuuriperintöön, maisemaan, metsästykseseen sekä meluun ja välkkeeseen. Molempien tuulivoima-alueiden voimalamäärä on vähentynyt selvästi YVA-vaiheen laajimmasta vaihtoehdosta ja näin ollen on oleellisesti vähennetty haitallisten vaikutusten syntymistä.

Kaavaprosessissa viranomaistahot valvovat, että selvitykset ovat riittävät suhteessa kaavan tarkoitukseen ja selvitykset on laadittu erityisalansa asiantuntijoiden toimesta: Torvenkylän kaavahankkeen osalta selvitykset on todettu riittäviksi eikä selvitysten perusteella ole estettä Torvenkylän tuulivoimapuiston toteuttamiselle kaavaehdotuksessa esitetystä laajuudesta. Mm. terveyteen kohdistuvien vaikutusten osalta Kalajoen kaupungin ehdoton vaatimus on, ettei melun ja välkkeen ohjearvoja ylitetä yhdenkään asuintalouden osalta ja näin on menetelty.

Rautilan kylään kohdistuvia vaikutuksia ei ole eritelty kaavaselostuksessa erillisinä, kuten ei muitakaan kyliä, vaan vaikutuksia on käsitelty aihealueittain. Rautilan kylän osalta voidaan kuitenkin todeta, että Torvenkylän tuulivoimalat tulevat laaditun näkymäanalyysin mukaan näkymään vain 2-3 pihapiiriin kylällä pääosan pihapiireistä jäädessä miltei maisemavaikutusten ulkopuolelle mm. metsän peitteisyyden vuoksi. Melu- tai välkevaikutuksia ei Rautilan kylälle laadittujen mallinnusten mukaan Torvenkylän tuulivoimapuiston toteuttamisesta aiheudu.

Liito-oravan elinympäristöjen alueille ei ole suunnitteilla tuulivoimaloita tai huoltoteitä. Tuulivoimalueen vaikutusta suuriin nisäkkäisiin ja metsästykseseen on tarkasteltu YVA-menettelyn yhteydessä. Tuulivoimaloiden toiminnan aikana metsästys ja riistanhoito alueella voivat jatkua. 3.4.2014 pidettiin myös metsästäjätapaaminen Pohjanpään metsästyseuran ja Himangan metsästyseuran kesken. Tilaisuuden muistiosta käy ilmi, että hankealueen metsästäjät eivät usko tuulipuistohankkeen vaarantavan alueen hirvikantaa, mutta vaikutuksia metsästykseseen arvioidaan tulevan. Lisäksi metsästäjät toteivat, että vapaasti kuljettavat metsäautotiet ja ovat tärkeitä kulkuväyliä hirvenmetsästäjille ja he toivovat myös mahdollisesti rakennettavien uusien teiden olevan heidän käytössään.

Tuulivoimaloiden terveystaustat selvittäminen kuuluu Suomen tuoreen Ilmastostrategian julkaisemisen 24.11.2016 jatkotoimenpiteisiin. Työ- ja elinkeinoministeriö teettää riippumattoman selvityksen tuulivoiman terveys- ja ympäristöhaitoista ennen tuulivoimaloiden tuotantotukea koskevan lain valmistelua. Selvitys valmistunee ja julkaistaneen kesällä 2017. Valtiovallan linjaus ei tarkoita tuulivoimahankkeiden keskeyttämistä tai jäädyttämistä, vaan valtioneuvosto pitää tärkeänä tuulivoimahankkeiden kehitystyön jatkumista. On selvää, että mikäli valtakunnan tasolle tulee TEM:n selvitysten perusteella uutta ohjeistusta, määräyksiä tai lainsäädäntöä, toimijoiden on ne otettava huomioon keskenään käsiteltävissä hankkeissaan. Torvenkylän melu- ja väkemannukset on tehty voimassa olevien viranomaisohjeistusten mukaan.

3. Marja-Liisa ja Seppo Eronen, 17.1.2017

Muistutus koskee kiinteistöä Antura 15:9 ja kiinteistötunnus 208-437-15-9. Vaadimme ottamaan huomioon muistutuksemme 15.8.2015.

Kun kaava-alueella kaivetaan kaapelikäytäviä, niin otettava huomioon palstojen ojitukset, ettei niitä jätetä tukkoon jolloin koko alueella tehty ojitus menee hukkaan. Palstamme on kaava-alueen ulkopuolella, mutta siihen on piirretty rajalle viitteellinen maakaapeli n. 300 m matkalle. Tuleeko kaapeli osittain kaavan ulkopuoliselle kiinteistölle? Ovatko tuulimyllyjen paikat kaavarajasta tarpeeksi kaukana, ettei ulkopuolisille palstoille aiheudu vahinkoja esim. talvella tippuvien jäiden muodossa? Alkuperäisessä vuokrasopimuksessa oli etäisyys tuulimyllyyn 30 % korvaavuus määritelty 500 metriksi. Ovatko vuokrasopimukset vielä voimassa? Nyt lausunnoissa oleva kaava on tyypistetty niin pieneksi, että toteutuuko turva- ja korvausrajat maanomistajille?

Kaavan laatijan vastine:

Tilan 15:9 pohjoisrajan viereen on osoitettu kaavassa ohjeellinen maakaapelivaraus, joka on kokonaisuudessaan kaava-alueen sisällä, eikä se sijaitse kiinteistön Antura 15:9 alueella. Tuulivoimatoimija on tehnyt maanvuokraussopimukset kaava-alueelle, jossa on otettu huomioon palstojen ojitusten kunnossapysyminen. Toimijalla on kaava-alueen maanomistajien kanssa maanvuokraussopimukset, jotka ovat luottamuksellisia.

Suomessa talvella joissakin sääolosuhteissa jään ja lumen putoamisriski on olemassa kaikissa rakennelmissa, myös tuulivoimalan latvoista. Tarvittaessa tuulivoimaloiden ympärille voidaan määrittää ja merkitä maastoon esimerkiksi noin 80-100 metrin vaara-alue, joiden sisäpuolella liikkuvat kulkevat omalla vastuullaan. Vastaavastihan menetellään esimerkiksi kaupunkirakenteessa korkeiden rakennusten kattojen lumivaaran ja räystäiltä tippuvan jään osalta. Tilan 15:9 raja sijaitsee lähimmillään noin 300 metrin etäisyydellä lähimmästä Torvenkylän alueelle suunnitellusta tuulivoimalasta, joten tippuvan jään ja lumen ulottuminen tilan 15:9 alueelle on erittäin epätodennäköistä.

4. Pentti ja Pirkko Lyly 19.12.106, saapunut kirjaamoon ELY:n kautta 3.1.2017 (muistuttajat ovat allekirjoittaneet myös muistutuksen nro 1 liitteen 1 sekä muistutuksen nro 7)

Miksi kauaskantava hyvä pitäisi katkaista? Tämä perämeren rantavyöhyke on 10-15 km leveästi kaikkien lintujen muuttoreitti. Etelä-pohjoinen. Näyvimät joutsen, kurki, hanhi ja vesilinnut.

On törkeyden huippu jos näin tärkeä linnuston reitti katkaistaan: Tuulivoimalla! Muitakin haittoja on: Alle 2km osalla kännykät lakkaa kuulumasta. Televisiot näkymästä. Elinikäinen haitta. Onko tämä oikein ja

tasapuolista? Rahako ratkaisee. Siis ylisuuret tuet ym. Muistutuksen liitteenä lehtileike ja kartta tuulivoimahankkeen asukaskyselystä.

Kaavan laatijan vastine:

Alueiden käytöllä, mm. tuulivoimarakentamisella on väistämättä aina vaikutuksia ympäristöön ja ihmisten elinoloihin. Maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteena tai veloitteena ei siis ole, että kaavoituksella ei olisi lainkaan vaikutuksia tai että vaikutukset olisivat pelkästään myönteisiä. Tuulivoimakapasiteetin nostaminen Suomessa on edelleen Valtioneuvoston ilmasto- ja energiastrategian (VNS 4/2017) ja kansallisen uusiutuvan energian toimintasuunnitelman (2010) periaatteiden sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista toimintaa.

Torvenkylän tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotus perustuu lukuisiin selvityksiin ja hankkeesta yhdessä Kokkokankaan tuulivoimapuiston kanssa laadittuun ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA), jossa vaikutuksia on tarkasteltu laajasti mm. linnuston osalta. Molempien tuulivoima-alueiden voimalamäärä on vähentynyt YVA- ja kaavaprosessin aikana oleellisesti. Voimalamäärien vähennyksillä on vastattu tarpeeseen minimoida haitallisten vaikutusten syntymistä.

*Torvenkylän ja Kokkokankaan tuulivoima-alueiden pesimä- ja muuttolinnustoa on selvitetty vuosina 2013–2014 ja 2016 arvostettujen asiantuntijoiden toimesta. Viimeisin selvitys on tehty nimenomaan muuttolinnuston yhteisvaikutuksista (Torvenkylän ja Pohjois-Pohjanmaan tuulivoima-alueiden yhteisvaikutukset muuttolinnustoon, 11.7.2016). Selvitysten perusteella estettä Torvenkylän tuulivoima-alueen toteuttamiselle ei ole. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavaa varten vuoden 2016 lopussa valmistunut **Tuulivoimarakentamisen vaikutukset muuttolinnustoon Pohjois-Pohjanmaalla** -selvitys toteaa, että toteutettujen ja vireillä olevien hankkeiden lisäksi uusia tuulivoimahankkeita ei ole syytä muuttolinnuston pääreiteille osoittaa. Koska Torvenkylän tuulivoimahanke on ollut jo pitkään vireillä, ei sen toteuttamiselle ole maakuntakaavataso selvityksessäkään nähty estettä.*

Torvenkylän tuulivoimapuiston osalta on tehty yhteistyötä Digita Networks Oy:n kanssa ja osapuolet ovat keskustelleet siitä millaisia vaihtoehtoisia menetelmiä on tv-häiriöiden poistamiseksi tai estämiseksi. Torvenkylän tuulivoimapuisto on mitannut tv-signaalin nykytason Haapaveden, Kruunupyyn ja Kalajoki Rahvon lähetyksasemille. Signaalin mittaukset on tehty Digita Networks Oy:ltä saadun karttakuvan alueelle, mutta myös mahdollisen vaikutusalueen ulkopuolelle. TV-signaalin mittauspaikkoja on ollut yhteensä 12, joista kauimmaisat aina Hiekkasärkien raviradan läheisyydestä. Mittauksista on tehty palvelun toimittajan mittauspöytäkirja "Torvenkylän tv-signaalimittaukset 2015-02-17.pdf". Tuulivoimatoimia tulee tekemään vaikutusalueella ja sen ulkopuolella uudet signaalimittaukset tuulivoimaloiden rakentamisen jälkeen.

5. Sari Alajoki, Jyrki Veijola, Anna Alajoki, Roosa Alajoki, Henna Ylitalo, Kari Kärjä ja Eero Ylitalo 19.1.2017 (1 muistuttajista on allekirjoittanut myös muistutuksen 1 liitteen 1 ja 1 muistuttajia muistutuksen 1 liitteen 2)

Kalajoen kaupunginhallituksen ja siinä toimivien päättäjien tulisi käyttää valtaa ja vastuutaan ja lopettaa hallitsematon tuulivoimarakentaminen kunnan alueella ja kuunnella asukkaitaan, jotka eivät tuulivoimaa halua omaan lähiympäristöönsä. Sen vaikutuksista ihmisiin ei edelleenkään ole tarpeeksi luetettavaa tutkittua tietoa. Suomessa haittoja päästään vasta nyt kunnolla testaamaan suuremmissa mittakaavassa. Tuulivoimaloiden aiheuttamia melu- yms. haittoja on ilmennyt jo Kalajoellakin, missä on mm. mitattu reippaita meluohjearvojen ylityksiä yöaikaan noin 4 km päässä lähimmästä myllystä. Myös pääministeri Juha Sipilä on todennut tuulivoiman uusien terveys selvitysten tarpeellisuuden. Kalajoella ja muualla Suomessa olevat tuulivoimalat ovat 3-5- kertaa suurempia kuin esim. Tanskassa, missä niiden haittavaikutuksia on myös ryhdytty laajemmin tutkimaan. Asiasta on ollut huolissaan myös Kalajoen kaupungin ympäristöterveydenhuollon johtaja, joka katsoo, että rakentamisessa tulisi noudattaa Sosiaali- ja terveysministeriön suositusta rakentaa tuulivoimala vähintään 2 km etäisyydelle asutuksesta – asia jota Kalajoen kaupunginhallitus ei ole halunnut edellyttää kaavoituksessa. Torvenkylän tuulivoima-alueella tuulimyllyjen läheisyydessä on lukuisia vakituisesti asuttuja kiinteistöjä: 1-2 km päässä 40 asukasta, 24 asuinkiinteistöä ja 4 loma-asuntoa ja 2-5 km päässä jopa 538 asukasta, 214 asuinkiinteistöä ja 272 loma-asuntoa.

Kaava todellisuudessa maakuntakaavan vastainen.

Torvenkylän(-Kokkokankaan) tuulivoima-alueen osayleiskaava on ollut alun perin maakuntakaavan vastainen (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, alueidenkäyttöryhmän päällikkö Taina Törmikoski ja ympäristölakimies Liisa Koski-Ahonen, 17.11.2015): Torvenkylän suunnitellut tuulivoimalat ja puolet Kokkokankaalle alkuaan suunnitelluista tuulivoimaloista sijoittuvat maakuntakaavan vastaisesti. Tuulivoimayhtiöiden löytämä porsaanreikä (pilkkominen hankkeet kahdeksi erilliseksi ja myllyjen määrän vähentäminen) on epäeettinen ratkaisu ja asukkaistaan huolta pitävän kaupungin ja kaavoitusta ohjaavien virka- ja luottamushenkilöiden pitäisi panna peli poikki.

Voimalat tulisivat näkymään selvästi myös merialueille mm. Rahjan saaristoon, joka on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Laaditun näkemäanalyysin mukaan ko. alueille näkyisi lähes kaikki suunnitellut voimalat. Pohjois-Pohjanmaan liiton suunnitteluohjaaja Jussi Rämetin ja kaavoituspäällikkö Olli Eskelisen mukaan on ilmeistä, että hanke muuttaa maisemaa laajalla alueella (15.8.2015). Selkeimmät ja voimakkaimmat maisemavaikutukset Torvenkylän tuulivoima-alueen toteuttamisesta syntyisivät lähialueen kyliin; Torvenkylällä, Himankakylään ja Alajoelle jotka kaikki sijaitsevat maisemavaikutusten lähialueella (< 3 km etäisyydellä tuulivoima-alueesta). Lisäksi YVA-menettelyn yhteydessä tehdyt asukaskyselyn mukaan 31 % suhtautui Kokkokankaan ja Torvenkylän kaavahankkeisiin myönteisesti, 56 % kielteisesti ja 13 % ei osannut ilmoittaa kantaansa. Kyselyssä suurimpina kielteisinä vaikutuksina pidettiin vaikutuksia linnustoon ja muuhun luonnonympäristöön, maisemaan, luonnonläheisyyteen ja rauhallisuuteen.

”Kohtalainen haitta”

Tuulivoimayhtiöiden perusteluissa ja vastineissa toistuu termi kohtalainen haitta: esim. ”Toimintavaiheessa kokonaisvaikutus ihmisten asumisviihtyisyyteen arvioidaan kohtalaiseksi lähialueen kylissä (Torvenkylä, Alajoki, Kekolahti ja Himankakylä)” termin merkitys jää epäselväksi; onko haitta kohtalainen, jos se kohdistuu vain 5:een, 10:een, 15:een vai kenties useampaan kuntalaiseen. Minkälaiseen kohtalaiseen haittaan asukkaan pitää valmistautua? meitä Alajoenmäentien loppupään korkealla mäellä alle kolmen km päässä suunnitellusta alueesta asuvia asukkaita olisi myös kiinnostanut näkymäanalyysi omalta pihalta.

Haluamme myös tietää, mikä vastuu kunnalla tai tuulivoimayhtiöllä on mahdollisesti melusta syntyvistä kiinteistöjen arvonalennuksista?

Entä mitä tapahtuu, jos tuulimyllyillä onkin vaikutuksia linnustoon tai uhanalaisiin muihin eläimiin, joita alueella tai sen läheisyydessä selvitysten mukaan todettiin pesivän tai liikkuvan? Lähde varmasti Torvenkylältäkin tulee löytymään törmäyksessä kuolleita merikotkia, mutta kuinka monta ja kuinka usein. Sitä ei tiedä kukaan eikä osaa edes täysin luotettavasti arvioida. Selvitykset ja vaikutusarviot päätyvät lähes aina siihen, että haitta ei ole erityisen merkittävä, jolloin ”kehityksen” ikävät puolet tulisi sietää ja sopeutua niihin. Lain kirjain on täytetty, mutta ihmisten ja luonnon hyvinvointi unohdettu.

Kaavan laatijan vastine:

Alueiden käytöllä, mm. tuulivoimarakentamisella on väistämättä aina vaikutuksia ympäristöön ja ihmisten elinoloihin. Maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteena tai veloitteena ei siis ole, että kaavoituksella ei olisi lainkaan vaikutuksia tai että vaikutukset olisivat pelkästään myönteisiä. Tuulivoimakapasiteetin nostaminen Suomessa on edelleen Valtioneuvoston ilmasto- ja energiastrategian (VNS 4/2017) ja kansallisen uusiutuvan energian toimintasuunnitelman (2010) periaatteiden sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista toimintaa. Tuulivoimaloiden terveysvaikutusten selvittäminen kuuluu Suomen tuoreen Ilmastostrategian julkaisemisen 24.11.2016 jatkotoimenpiteisiin. Työ- ja elinkeinoministeriö teettää riippumattoman selvityksen tuulivoiman terveys- ja ympäristöhaittoista ennen tuulivoimaloiden tuotantotukea koskevan lain valmistelua. Selvitys valmistunee ja julkaistaneen kesällä 2017. Valtiovallan linjaus ei tarkoita tuulivoimahankkeiden keskeyttämistä tai jäädyttämistä, vaan valtioneuvosto pitää tärkeänä tuulivoimahankkeiden kehitystyön jatkumista. On selvää, että mikäli valtakunnan tasolle tulee TEM:n selvitysten perusteella uutta ohjeistusta, määräyksiä tai lainsäädäntöä, toimijoiden on ne otettava huomioon keskeneräisissä hankkeissaan. Torvenkylän melu- ja väkemmaallinnukset on tehty voimassa olevien viranomaisohjeistusten mukaan.

Kalajoen kaupunki katsoo edelleen, ettei kahden kilometrin suojarajaa asutukseen tarvita, sillä maankäyttö- ja rakennuslaki, tuulivoimarakentamisen erillisopas sekä muu viranomaisohjeistus ohjaavat tuulivoimarakentamista riittävästi.

Monivaiheisessa kaavaprosessissa on tutkittu alueen rakentamisen mahdollisuudet ja mitoitus ja saatu kussakin vaiheessa viranomaistahojen näkökannat kaava-alueen suhteesta maakuntakaavaan: Torvenkylän tuulivoimayleiskaava ei ole kaavaehdotusvaiheen laajuudessaan maakuntakaavan vastainen.

Torvenkylän tuulivoimarakentamisella on maisemavaikutuksia, mutta niiden ei voida katsoa olevan kohtuuttomia asukkaita ja maanomistajia kohtaan (MRL 39 §). Vaikutusarvioinnin yhteydessä käytetty sana "kohtalainen" juontaa juurensa YVA-menettelyn vaikutusarviointiin, jossa on tiukahkot määreet vaikutusarvioinnin tekoon. Kyseinen sana on toki hieman "ympäripyöreä", mutta hyvin vakiintunut "arviointikielen" asteikkoihin. Alajoenmäentien asukkaiden luonnosvaiheessa antamassa mielipiteessä (samoja nimiä kuin tässä muistutuksessa) vaadittiin voimakkaasti Torvenkylän pohjoisimman voimalan poistamista, jotta maisemavaikutukset Alajoenmäentielle vähenisivät. Voimala poistettiin, joten nähtävillä ollut kaavaehdotus on Alajoenmäentien asukkaita kohtaan selvästi "kohtalaisempi" kuin kaavaluonnosvaiheen versio.

Näkymäanalyysiä tarkasti katsomalla ja esimerkiksi kuvaruudulta kuvaa suurentamalla voi paikantaa kunkin pihapiirin ja sitä kautta tutkin kohdekohtaiset näkymävaikutukset.

Muistutuksen 1 liitteessä 1 allekirjoituksia on 102 kpl, mikä on noin 17 % Torvenkylän, Himankakylän, Rautialan, Pahkala-Pernun, Pöntön ja Alajoenmäentien asukasmäärästä. Tämä tulos (hankkeen vastustajien määrä) on merkittävästi alempi kuin YVA-hankkeen aikana tehty kyselytulos, jolloin noin 56 % vastanneista vastusti hanketta. Asukaskyselyjä jaettiin 1194 kpl, joista 314 palautettiin täytettynä, jolloin vastausprosentti oli 26,3 %. Eli YVA-vaiheen kyselyn aikaan Kokkokankaan-Torvenkylän hankkeella oli noin 175 vastustajaa. Hankkeen sosiaalisen hyväksyttävyyden voidaan siis sanoa kasvaneen kaavaprosessin aikana. Lisäksi kokonaisuutena on huomioitava, vastustuksen ohella Torvenkylän kaavahankkeelle on vähintään vastaavan laajuista kannatusta: Torvenkylän hankkeessa on yhteensä 90 maanomistajaosallista, joista 89 kanssa hanketoimijalla on maanvuokraussopimukset. Lisäksi Toimijan järjestämällä kyläpäivillä Kotihiiren portissa ja Pahkalan vanhalla kyläkoululla on ollut paikalla useita tuulivoimamyönteisiä kyläläisiä.

Laaditun melumallinnuksen mukaan Torvenkylän tuulivoimalat eivät aiheuta meluhaittaa lähialueen asutukselle. Sitä kautta vaikutusta kiinteistöjen arvoon ei pitäisi syntyä. YVA-menettelyn ja kaavaprosessin aikana on tutkittu Torvenkylälle soveltuva tuulivoimarakentamisen määrä suhteessa paikallisiin ominaispiirteisiin (luonto, maisema yms.) Laaditut selvitykset ovat vähentäneet OAS-vaiheen (osallistumis- ja arviointisuunnitelma) alussa määriteltyä voimaloiden maksimäärää huomattavasti. Selvityksillä ja vaikutusarvioilla on siis ollut vaikutusta suunnitteluun ja loppuratkaisuun.

6. Seija ja Matti Teerikangas, 14.1.2017 (muistuttajat ovat allekirjoittaneet myös muistutuksen 1 liitteen 2)

Suunniteltu Torvenkylän tuulivoimala-alue sijoittuu lintujen muuttoreitille ja se sijaitsee lähellä Rahjan saaristoa, joka on Natura-aluetta ja tärkeä lintualue. On mahdollista, että Rahjan Natura-alueelle suunnitellut linnut kulkevat juuri tämän alueen kautta ja joutuvat siten törmäysvaaraan. Tuulivoimalat tulisivat muuttamaan voimakkaasti Torvenkylänseudun ja rannikon maisemakuvaa. Rahjan saariston maisemakokonaisuus on ympäristöministeriön maisemointipäivityksessä esitetty luokiteltavan valtakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi.

Tuulivoimala-alueilta on tehty melumallinnokset, mutta niissä ei ole otettu huomioon rannikon läheisyyttä ja sitä, että rannikkoseudulla syntyy ilmakehässä usein inversioilmiö, joka saa äänen heijastumaan alas ilmassojen rajapinnasta ja kantautumaan kauemmaksi, kuin on laskettu. Tuulivoimala-alue heikentää luonnon monimuotoisuutta ja alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Hirvijärvi ja sen ympärillä oleva Hirvijärvenneva ovat arvokas luontokohde, joka on osoitettu kaavassa luokan 6 merkinnällä (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä kohde). Suojeltu alue sijaitsee hyvin lähellä suunniteltua voimalaa nro 1, jonka rakentaminen vaarantaa em. alueen suojelun. Jos iso tuulivoi-

mala-alue tulee lähelle lomakiinteistöjä ja asuinkiinteistöjä, on vaarana että niiden jälleenyntiarvo laskee. Näiden perusteluihin vedoten vastustamme voimalan nro 1 rakentamista kyseiselle alueelle.

Kaavan laatijan vastine:

Alueiden käytöllä, mm. tuulivoimarakentamisella on väistämättä aina vaikutuksia ympäristöön ja ihmisten elinoloihin. Maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteena tai velvoitteena ei siis ole, että kaavoituksella ei olisi lainkaan vaikutuksia tai että vaikutukset olisivat pelkästään myönteisiä. Laki ottaa kantaa kuitenkin siihen, ettei yleiskaava saa olla maanomistajalle kohtuuton (MRL 39 §).

Kiinteistöjen arvo määrittyy usean tekijän kautta, eikä tuulivoimaloiden vaikutuksesta kiinteistöjen arvon kehitykseen ole Suomessa vertailutietoa. Arvotukset ovat usein hyvin subjektiivisia, ja siinä missä esimerkiksi valtatie läheisyys on toiselle asukkaalle logistinen sijaintietu saattaa se toiselle asukkaalle olla kielteinen tekijä. Tuulivoimaloiden suhteen on todennäköisesti hieman samoin. Korkein hallinto-oikeus on kuitenkin todennut, ettei tuulivoimaloiden mahdollista vaikutusta kiinteistöjen arvoon tuulivoimapuiston ulkopuolisilla alueilla voidaan katsoa kohtuuttomaksi haitaksi.

Torvenkylän tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotus perustuu lukuisiin selvityksiin ja hankkeesta yhdessä Kokkokankaan tuulivoimapuiston kanssa laadittuun ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA), jossa vaikutuksia on tarkasteltu laajasti mm. linnuston ja muiden luontoarvojen tai natura-alueiden osalta. Molempien tuulivoima-alueiden voimalamäärä on vähentynyt YVA- ja kaavaprosessin aikana oleellisesti. Voimalamäärien vähennyksillä on vastattu tarpeeseen minimoida haitallisten vaikutusten syntymistä.

*Torvenkylän ja Kokkokankaan tuulivoima-alueiden pesimä- ja muuttolinnustoa on selvitetty vuosina 2013–2014 ja 2016 arvostettujen asiantuntijoiden toimesta. Viimeisin selvitys on tehty nimenomaan muuttolinnuston yhteisvaikutuksista (Torvenkylän ja Pohjois-Pohjanmaan tuulivoima-alueiden yhteisvaikutukset muuttolinnustoon, 11.7.2016). Selvitysten perusteella estettä Torvenkylän tuulivoima-alueen toteuttamiselle ei ole. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavaa varten vuoden 2016 lopussa valmistunut **Tuulivoimarakentamisen vaikutukset muuttolinnustoon Pohjois-Pohjanmaalla** -selvitys toteaa, että toteutettujen ja vireillä olevien hankkeiden lisäksi uusia tuulivoimahankkeita ei ole syytä muuttolinnuston pääreiteille osoittaa. Koska Torvenkylän tuulivoimahanke on ollut jo pitkään vireillä, ei sen toteuttamiselle ole maakuntakaavatason selvityksessäkään nähty estettä.*

Tuulivoimalan nro 1 rakentaminen ei vaaranna Hirvijärven luontoarvojen säilymistä.

Torvenkylän tuulivoimahankkeen melumallinnus on tehty ympäristöministeriön julkaiseman ohjeen 2/2014 "Tuulivoimalaitosten melun mallintaminen" mukaisesti. Oppaassa on esitetty hyväksytyt menettelytavat tuulivoimalaitosten melun leviämisen selvittämiseksi ja kerrottu käytettävä melulaskentamalli ja laskentaparametrit sekä mm. sääolosuhteiden huomioiminen. Ympäristöministeriön oppaan mukaisesti meluselvityksessä ei pyritä mallintamaan jokaista erityistä sääolosuhdetta, tuulennopeutta tai ilmähän stabiilisuusluokkaa, vaan Suomessa yleisesti vallitseva tilanne. Inversiotilanteen esiintymisen ajankohdista tai inversion tosiasiallisesta vaikutuksesta tuulivoimalaitosten äänen etenemiseen ei ole tehty kattavaa selvitystä, joten tällaisen tilanteen vaikutusta esimerkiksi melun pysyvyytasoihin ei voida luotettavasti arvioida. Melun leviäminen ja meluvaikutukset on arvioitu riittävästi ja Suomessa yleisesti käytössä olevilla menetelmillä.

Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan ELY –keskukselle /Liisa Kantolalle on 10.1.2016 osoitettu seuraava kirjelmä, jossa on yhteensä 96 allekirjoitusta lähikyliltä.

ELYstä kirjelmä on toimitettu Kalajoen kaupungille viitesanoilla: "ELY –keskukseen on saapunut tänään viesti, joka sisälsi oheisen adressin koskien Torvenkylän tuulivoimahanketta. Hankkeen YVA-menettely on päättynyt eikä ELY-keskuksella ole vireillä hankkeeseen liittyviä asioita."

Huom!

Kirjelmän allekirjoittaneet ovat kaikki allekirjoittaneet myös muistutuksen 1 liitteen 1 ja /tai liitteen 2, eli kyseessä on jo kertaalleen asiansa esille tuoneet osalliset.

Lähikyläen asukkaat yht. 98 kpl allekirjoittaneita, saapunut ELY:stä Kalajoen 19.1.2017

Me allekirjoittaneet asukkaat vastustamme Torvenkylän tuulivoimapuiston rakentamista. Vielä voimassa olevassa keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa Torvenkylän tuulivoimapuiston aluetta ei ole merkitty tuulivoimarakentamiseen soveltuvaksi. Kaava-alueen vieressä sijaitsee useita maakunnallisesti arvokkaita maalaiskylä ja maisema-alueita esimerkiksi Himankakylän kulttuuriympäristö, Rahjan saariston natura-alue (oli ehdolla valtakunnalliseksi maisema-alueeksi), maailmanlaajuinen tärkeä lintualue (IBA)noin 2 km:n päässä, pohjoisten lintulajien päämuuttoreitti sijaitsee alueen kohdalla. Alle 5 km päässä alueesta sijaitsee lähes 300 loma-asuntoa ja yli 200 vakituista asuntoa. Laskennalliset melu- ja välkemallinnukset eivät kerro totuutta ympäristölle aiheutuvista muutoksista, erityisesti saaristoon sekä avoimeen maalaismaisemaan muutos on valtava.

Mielestämme on väärin, että pudotettaessa tuulivoimaloiden määrää alle 10 kappaleeseen Torvenkylän tuulivoimapuistossa sekä erottamalla Torvenkylän ja Kokkokankaan tuulivoimahankkeet omikseen voidaan olla välittämättä yllä mainituista asioista. Maakuntakaavan päivityksessä aluetta yritetään muuttaa tuulivoimalle hyvin soveltuvaksi joka mahdollistaa lisärakentamisen. Asiat ja seikat joiden perusteella alue on aiemmin ollut huonosti tuulivoimaan soveltuvaa, eivät ole muuttuneet miksiäkään, päinvastoin korostuneet. Pyydämme, että ELY-keskus ainoana asiaan vaikuttamaan pystyvänä viranomaisena ottaa huomioon nämä seikat sekä paikallisten ihmisten kielteisen suhtautumisen kyseessä olevaan hankkeeseen.

Kaavan laatijan vastine:

Ks. vastine muistutukseen nro 1.

Torvenkylän tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotus perustuu lukuisiin selvityksiin ja hankkeesta yhdessä Kokkokankaan tuulivoimapuiston kanssa laadittuun ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA), joissa vaikutuksia on tarkasteltu laajasti mm. maisemaan, rakennettuun kulttuuriympäristöön, ja meluun.

Monivaiheisessa kaavaprosessissa on tutkittu alueen rakentamisen mahdollisuudet ja mitoitus ja saatu kussakin vaiheessa viranomaistahojen näkökannat kaava-alueen suhteesta maakuntakaavaan: Torvenkylän tuulivoimayleiskaava ei ole kaavaehdotusvaiheen laajuudessaan maankuntakaavan vastainen.